

За науку і КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечникова

п-812622

ВІВТОРОК
29
БЕРЕЗНЯ
1955 року
№ 10 (444)

Ціна 20 коп.

1 квітня в Радянському Союзі розпочинається збір підписів під Зверненням Бюро Всесвітньої Ради Миру.
Студенти та працівники університету одностайно схвалюють рішення Бюро Всесвітньої Ради Миру і поставлять свої підписи під цим історичним документом нашої епохи.

УСУНУТИ ЗАГРОЗУ АТОМНОЇ ВІЙНИ— ВИМАГАЮТЬ НАРОДИ СВІТУ

Прогресивна світова громадськість з величезним піднесенням зустріла рішення Бюро Всесвітньої Ради Миру, прийняте 19 січня 1955 року у Відні—Декларацію Бюро Всесвітньої Ради Миру, звернену до народів Європи і до народів світу. В цих історичних рішеннях з граничною чіткістю і ясністю дано аналіз сучасної міжнародної обстановки, вказано на всю серйозність становища, яке створилось в результаті агресивної політики реакційних кіл капіталістичних країн. Перед настанням нового, 1955 року виявились і нависли над народами дві загрози: загроза ремілітаризації Німеччини і рішення, прийняті для підготовки атомної війни. Ці загрози виникли в той момент, коли перед народами відкривались нові перспективи миру, виникли в результаті дій урядів агресивних країн, а не тільки заяв політичних діячів або військових керівників. Ці дії явно спрямовані проти волі народів, яких вони стосуються, і проти громадської думки всього світу.

В Декларації підкреслюється, що ремілітаризація Німеччини і узаконення атомної війни тісно зв'язані між собою. Це плід добре відомої політики сили, заснованої на розколі світу на два блоки і на застосуванні війни, як засобу розв'язання міжнародних протиріч. Ця політика створює загрозу для країн всіх континентів. Але минув той час, коли правлячі кола могли не рахуватися з волею народів. В Декларації говориться, що погоджені дії народів можуть покласти край згубній політиці блоків, що люди не будуть пасивні і не дозволять, щоб їх ввергли в лихо атомної війни. В той час, коли англо-американські палії війни, розмахуючи атомною бомбою, створюють серію військових баз, обрудно називаючи це «засобами оборони», прогресивне людство на чолі з Радянським Союзом і країнами народної демократії посилює боротьбу за мир і безпеку в усьому світі. Усунути небезпеку атомної війни, ремілітаризації Німеччини!—під такими гаслами проходить їх боротьба.

Рух проти відродження мілітаризму охопив широку колу громадськості і в Західній Німеччині. Це свідчить про те, що політика натхненників лондонської та паризьких угод, що поспішають із створенням вермахту, натрапляє на все зростаючий опір народів.

У Зверненні до народів Європи говориться, що ратифікація договорів про створення вермахту ще далеко не dokonаний факт. Від імені мільйонів борців за мир Звернення до народів Європи закликає чоловіків і жінок усіх країн докласти всіх своїх сил, проявити всю свою рішучість і всю свою мужність, щоб зрвати ратифікацію і здійснення лондонської і паризьких угод.

Всесвітня Рада Миру закликає чоловіків і жінок, які вели героїчну боротьбу проти переозброєння Німеччини, а також усіх тих, хто починає усвідомлювати майбутню загрозу, об'єднати і множити свої зусилля, щоб перешкодити відродженню німецького мілітаризму, гарантувати безпеку Європи з участю миролюбної Німеччини.

В цій самовідданій боротьбі проти створення нового вермахту, проти розколу Німеччини народи світу спираються на підтримку могутнього Радянського Союзу. Від часу прийняття рішень Потсдамської конференції 1945 року, яка визначила плани розвитку майбутньої Німеччини, Радянський Союз послідовно вів боротьбу за розв'язання німецької проблеми в інтересах німецького народу. Створення Німецької Демократичної Республіки було, за словами І. В. Сталіна, «поворотним пунктом в історії Європи». Рішення Верховної Ради СРСР

про припинення стану війни з Німеччиною піднімає боротьбу за єдину, миролюбну, демократичну Німеччину на новий, вищий етап.

В обстановці надзвичайного піднесення учасниками розширеного засідання Бюро Всесвітньої Ради Миру було прийняте «Звернення до народів світу».

«Тепер, — говориться в Зверненні — деякі уряди готуються розв'язати атомну війну. Вони хочуть вселити в народи думку про її неминучість. Застосування атомної зброї призведе б до винищувальної війни.

Ми заявляємо, що уряд, який розв'яже атомну війну, буде завданений довірою свого народу і буде засуджений всіма народами.

Ми виступаємо проти тих, хто підготує атомну війну.

Ми вимагаємо знищення в усіх країнах запасів атомної зброї і негайного припинення її виробництва».

Приймаючи це Звернення, Бюро Всесвітньої Ради Миру спирається на дедалі зростаючий всесвітній рух народів за заборону атомної і термоядерної зброї. Зусилля народів світу перешкоджають агресорам застосувати атомну бомбу проти вільнолюбних народів Кореї та В'єтнаму. У відповідь на загрози американських та англійських атомщиків — Монтомері, Гронтера, Редфорда, Стивенсона — піднялась могутня хвиля протесту від Ла-Маншу до Тихого океану. Проти атомної війни виступає і багатостраждальний японський народ, який зазнав на собі всю руйнівну силу атомного бомбардування.

Принципову, послідовну боротьбу проти атомної війни веде Радянський Союз. Останнім часом це знайшло свій вияв у заяві Радянського уряду в зв'язку з роботою Підкомітету комісії ООН по роззброєнню. Збудувавши першу в світі атомну електростанцію, Радянський Союз подав великий приклад застосування атомної енергії в мирних цілях. Радянські вчені ведуть наукові роботи по використанню атомної енергії в техніці, медицині, біології, сільському господарстві.

Радянський уряд вирішив передати іншим державам свій науково-технічний досвід в галузі мирного використання атомної енергії.

Народи світу зирнуть злочинницькі плани атомщиків.

Після прийняття Звернення до народів світу всі учасники засідання поставили свої підписи під цим документом. Серед тих, хто підписав Звернення, Фредерік Жоліо-Кюрі і Ілля Еренбург, Жоржі Адау і Олександр Фадеев. Так було почато всесвітню кампанію по збиранню підписів під Зверненням за заборону атомної війни.

Радянські люди гаряче вітають знаменні рішення Бюро Всесвітньої Ради Миру, які повністю відповідають миролюбній політиці нашої держави. В зв'язку з цим дійсно виключне значення має Декларація Верховної Ради СРСР, звернена до народів і парламентів всіх країн з закликом не допустити розв'язання нової війни, покінчити з гонкою озброєнь. В Декларації особливо підкреслюється відповідальність парламентів за збереження миру в усьому світі.

Рішення Бюро Всесвітньої Ради Миру і Декларація Верховної Ради СРСР назавжди ввійдуть в історію як акти самовідданого боротьби табору миру проти паліїв нової війни. Весь колектив університету одностайно схвалює мудрі і справедливі рішення Всесвітньої Ради Миру. 1 квітня в нашій країні починається збір підписів під Зверненням до народів світу проти атомної війни. Всі як один, поставимо свої підписи під цим Зверненням!

Хай живе мир в усьому світі!
Геть паліїв війни!

МИ ВСІ ЗА МИР— КЛЯТВУ ДАЮТЬ НАРОДИ!

В КУЦ.

ОЙ ВІТЧИЗНО ДОРОГА

Ой Вітчизно дорога,—
Сонце, ріки, гори.
Лине пісня молода
На твої простори.
Що рідніш від тебе є,
Мій любий край?
Прославляю я тебе,
Щастя прославляю.
І до тих, хто знов війну
Розпалить бажає,
В наших грудях гнів горить,
Ненавість палає.
«Ми не хочемо війни,—
Гордо заявляю.—
Людоджері! Палії!
Миру вимагаєм!»
Краю, краю рідний мій,
Зореносний краю,
Сонце на землі твоїй
Найясніше сяє.

ЗА ЩАСТЯ НАРОДУ

«Люди, я любил вас, будьте бдителні» — з такими словами видав своє життя чеський поет-герой Юліус Фучік. Він віддав життя, як і багато інших патріотів своєї Батьківщини, за знищення фашизму, за мир в усьому світі. Самим дорогим і цінним для людини є мир. В мирному труді людина показує свою силу, міць. Тепер США загрожують своєю агресивною політикою і донкою озброєнь всьому миролюбному людству. Але миролюбне людство не допустить війни. Смерть і прокляття всім їх планам!

Демократичні країни в своїй боротьбі за мир об'єднуються і створюють один антифашистський блок. Ми, радянські люди, боремося за мир і відстоюємо справу миру в усьому світі.

У своїх станків чесно працюють радянські люди. Наша майстерня, не дивлячись на те, що в нас немає фрезерного станка, працює добре. Наш дружній колектив в строк і доброякісно виготовляє всі замовлення. Своєю працею ми допомагаємо нашій країні випускати висококваліфіковані кадри радянської інтелігенції. Це наш внесок в справу миру.

В. С. ДОМЕНКО.

Вчені в боротьбі за збереження миру і безпеки народів у всьому світі

Могутній рух простих людей всього світу за збереження і зміцнення миру притягує з кожним днем все нових і нових прихильників.

Ідея збереження миру міцно оволоділа багатомільйонними масами людей всієї земної кулі і перетворилась в матеріальну силу, з якою вже не можуть не рахуватися американські палії війни і їх англійські прибічники.

І. В. Сталін декілька років тому говорив, що мир буде збережений і зміцнений, якщо народи візьмуть справу збереження миру в свої руки і будуть відстоювати її до кінця.

З того часу ці сталінські слова знайшли широкий відгук в усіх кутках земної кулі і гарячу підтримку сотням мільйонів простих людей нашої планети. Чесні люди різних рас, найрізноманітніших громадських кіл і політичних переконань згуртувались для спільних дій, які мають своєю благородною метою збереження миру на землі, зміцнення дружби і взаєморозуміння між народами світу.

Вчені нашої країни, як і весь радянський народ, єдині у своєму прагненні зберегти мир і не допустити виникнення нової війни. Імена найвидатніших радянських вчених — по-

Я хочу бути геологом. Цією найбільш мирною професією я цікавлюся вже давно.

Пробиватись глухою тайгою, штурмувати гірські перевали, боротися з непокірною природою Арктики, підкоряти волі людини сухі степи і палючі пустині — ось про що мріємо ми, радянські студенти-геологи. Шукати воду на цілих тисячах та перелогових землях для розвитку нашого сільськогосподарства—ось наша мрія.

А що несе нам війна? Кров, слези, мільйони смертей. Ні, нам війна не потрібна!

Разом зі мною за однією партною вчиться мій друг з народної Польщі Мар'ян Носек. Поруч стоять наші койки в гуртожитку. Мар'ян теж

вчиться, щоб стати геологом, шукати руду, вугілля, нафту для розвитку народного господарства своєї батьківщини. Ми з ним любимо воювати лише на футбольному полі або за тенісним столом.

Разом з нами вчиться наш друг з далекої країни Албанії Ваньжо Мельйо. Він теж мріє лише про мирне життя.

В пламени битви ми стали друзями, Помним ми землю в крові и в золе.

Встаньте, студенти, на головний екзамен.

Стойко боріться за мир на землі.
І. ЗЕЛІНСЬКИЙ, студент III курсу геолого-географічного ф-ту.

Наша справа переможе

На протязі всієї своєї історії мікробіологія розвивалась як найгуманніша галузь людських знань, яка має своєю основною метою і завданням запобігання інфекційних хвороб та їх ліквідацію.

Сновоположники цієї науки І. І. Мечников, В. Л. Омелянський, М. Ф. Гамалея, Д. К. Заболотний та багато інших вчених працювали над тим, щоб використати мікроби на користь і благо людства, вивчали можливість застосування мікроорганізмів для підвищення родючості ґрунту, шукали засоби запобігання хвороб, які викликаються бактеріями.

Радянські вчені наслідують традиції основоположників вітчизняної мікробіології. Всі їх зусилля спрямовані на охорону людей від інфекційних захворювань і створення нових методів боротьби з ними.

В нашій країні повністю ліквідовані такі захворювання, як чума, холера, віспа. Різка знизилася й кількість захворювань малярією, дифтерією і т. д.

Якщо всі зусилля радянських мікробіологів спрямовані на те, щоб звільнити людство від страждань, заподіяних епідеміями, то «творчість» псевдовчених, які знаходяться на службі в паліїв війни, спрямована на штучне розповсюдження

інфекційних захворювань. Всі ми пам'ятаємо, як у Кореї та північно-східному Китаї американські імперіалісти застосовували найбільш варварську, нелюдську зброю.

Особливо широкого розмаху набула підготовка бактеріологічної війни в ряді капіталістичних країн—сателітів англо-американських паліїв війни, де з неперевершеним цинізмом вихваляються переваги бактеріологічної зброї перед іншими засобами ведення війни. Фашистською вчені-бактеріологи вирішують питання, які мікроорганізми найкраще можуть поразити населення.

Перед радянською наукою стоять великі творчі завдання побудови комунізму в нашій країні. Радянські вчені посилено працюють над проблемою продовження життя, над проблемою ліквідації епідеміологічних захворювань. Вони шукають нові лікувальні методи, розробляють нові засоби запобігання захворювань. Світлі ідеї миру і творення надихають наших вчених в їх творчості.

В ім'я цього миролюбної народи на чолі з прапором Союзом—захистять людство від загрози бактеріологічної війни.

В. І. ПІХТАР, лаборантка кафедри мікробіології.

лум'яних борців за мир—відомі всьому світові. Це — фізик, академік Д. В. Скобельцин, математик, академік І. Г. Петровський, президент АН СРСР, хімік, академік Несмеянов, президент АН УРСР, біохімік, академік О. В. Палладін та багато інших.

Вчені країн народної демократії виступають пліч-о-пліч з ученими нашої країни в справі збереження миру.

Видатним борцем за мир є член Всесвітньої Ради Миру, президент Китайської Академії наук Го-мо-жо, польський фізик Леопольд Інфельд, чеський вчений Йосип Громадка.

Найвишаччі вчені буржуазних країн присвятили себе справі збереження миру між народами. Тут в першу чергу треба назвати видатного французького фізика, голову Всесвітньої Ради Миру Фредеріка Жоліо-Кюрі, професора Джона Бернала.

В грудні 1954 року Комітет по Міжнародних Сталінських преміях під головуванням академіка Д. В. Скобельцина прийняв постанову, в якій за видатні заслуги в справі боротьби за збереження й зміцнення миру присудив Міжнародні Сталінські премії «За зміцнення миру між народами» ряду видатних вчених: Феліксу Іверсену (Фінляндія), Андре

Бонвару (Швейцарія), Бальдомеру Савініо Каю (Колумбія), Прийоно (Індонезія).

З 1-го квітня 1955 року в нашій країні розпочинається збір підписів громадян нашої країни, які вимагають заборони атомної та водневої зброї масового винищення.

Наша країна, яка втілює в собі надії трудящих всього світу на визволення від гніту капіталізму, зайнята своєю мирною працею і нікому не загрожує. Атомна енергія в нас використовується в мирних цілях. Свідомством цього є пуск першої в світі електростанції, яка працює на атомній енергії.

На сесії Всесвітньої Ради Миру президент Китайської Академії наук Го-мо-жо говорив: «Ті, хто грають з вогнем, вмирають від вогню, хто грає з водою, вмирає від води», — це одно з наших народних висловлювань. Зараз ми можемо додати ще: ті, хто грають з атомною зброєю, помруть від атомної зброї. Кожний, хто втратив би всіляку людську совість спробував би розв'язати атомну війну, відчув би жагучий вогонь ненависті всього людства.

Сила народів переможе!
Доцент Г. М. МІРАК'ЯН.

КОМСОМОЛЬСЬКЕ ЖИТТЯ

„ЯКЩО БУТИ, ТО БУТИ КРАЩИМ“ (В. ЧКАЛОВ)

21 березня відбулися комсомольські збори студентів геолого-географічного факультету на тему: «Якщо бути, то бути кращим». З доповіддю виступив секретар комсомольського бюро тов. Кофф. Після доповіді розгорнулася жвава дебата,

в яких взяли участь 24 чоловіки. Збори прийняли розгорнуте рішення. Сьогодні ми друкуємо ряд матеріалів з відкритих комсомольських зборів геолого-географічного факультету.

БУДЕМО КРАЩИМИ

(З доповіді секретаря бюро Г. КОФФА)

Ми представники радянської молоді, тим і відрізняємось від буржуазної молоді, що ми живемо не як небудь, а цілеспрямовано й осмислено, і таке життя є найбільш повнокровним і цікавим. Микола Островський говорив, що бути героєм в нашій країні святий обов'язок. У нас не талановиті тільки лідери. Вони не хочуть бути талановитими. А із нічого не народжується нічого.

Кому з нас не знайома фігура студента IV курсу геологічного відділу Валентина Бондаренка. В кожному з героїв фейлетонів «Комсомольської правди» ви впізнаєте Бондаренка. Кажуть, що Бондаренко добрий хлопець, захоплюється поезією, цінує жіночу красу і добрі вина і взагалі людина «розвинена». Та до цього нам справи немає. Ми знаємо, що Бондаренко — безвільний лідар, який не може заставити себе вчитися. Але хто дав право цьому лідареві пропускати більше за всіх в університеті лекцій? Хто дав йому право погано вчитися і з безпечною безтурботністю одержувати на екзаменах двійки? Може у Бондаренка скрутне матеріальне становище, може йому потрібна матеріальна допомога? Ні, його батько — директор заводу імені Січневого повстання, член міськкому КПУ, депутат обласної Ради.

Так чому ж курс проявляє благодушність по відношенню до Бондаренка і не дає правильної політичної оцінки його вчинкам? Бондаренко вносить розлад в нашу дружню студентську сім'ю, а це по-справжньому не хвилює комсомольців його курсу. Не хвилює комсомольців IV курсу й поведінка і діяльність всіх гульбачів Бондаренка Матреніцького, якого не раз бачили п'яним і в університеті, і в гуртожитку, який з горем-бідою складає екзамен кожної сесії. Колишній секретар комсомольського курсового бюро Штернов, члени бюро Перчук і Міщенко проявили

до цих розгільдів пасивне й безтурботне відношення.

Взагалі в групі внутрішнікова робота занедбана. Тут панує лібералізм і всепрощення. Більше половини комсомольців цієї групи комсомольських доручень не мають. За цілий рік тут не було проведено жодних комсомольських зборів з серйозним аналізом роботи комсомольців групи.

Є на IV курсі комсомольць Зеленин. Це дисциплінований, розумний хлопець. Ми впевнені, що Зеленин ніколи не підведе ні комсомол, ні партію. Але зараз Зеленин не має права називатися кращим: він невимовний до своїх товаришів, закриває очі на їх недоліки. А чи подумав Зеленин про свою відповідальність комсомольця за чистоту наших рядів, за неприпустимість випуску браку з наших стін? Ні. Значить, він не кращий.

Завдання комсомольської групи у вихованні справжніх людей дуже великі. Чому, наприклад, секретарі курсових комсомольських організацій забувають, що вони виховувачі майбутніх учителів-вихователів? Щоб виховувати, треба не тільки добре знати географію, але й мати ще чисту й благородну душу, впливати на учнів не тільки за допомогою лекційного матеріалу, але й своїм способом життя, своєю поведінкою. В нас є підстави вагатися в тому, що Зоя Кривонова буде хорошим учителем. Ще зовсім недавно її різко критикували за аморальну поведінку в побуті. Але їй не мало доведеться попрацювати комсомольській групі з Кривоною, щоб вона змогла стати справжнім вихователем.

Бути кращим від кожного комсомольця вимагає статут комсомолу. У нас не повинно бути «вужів», які прагнуть до міщанського тепла і сировості. Отже, якщо бути, то бути не просто середнім, а тільки кращим.

ЗАВЖДИ БУТИ КРАЩИМ

(З виступу студента III курсу О. МОНЮШКО)

Я не буду говорити про тих людей, вчинки яких обговорюються на групових зборах, на засіданнях бюро, комітету і т. д. Я кажу про тих, чий вчинок не підлягає обговоренню громадськості, хто не є явним порушником дисципліни або неvestigаючим.

Ось, наприклад, комсомолка Кіра Прихожаєва. На факультеті її знають як добру, дисципліновану студентку. Комсомольська організація виявила Кірі високе довір'я — обрала її членом факультетського комсомольського бюро. Але трапився один випадок, який говорить про те, що Кіра Прихожаєва не завжди до кінця принципова. Один комсомольць зробив негарний вчинок. Розмовляючи зі мною, Кіра дала правильну оцінку цьому вчинку. Але на комсомольських зборах вона не виступила, бо, як вона сама сказала, не хотіла «нажити собі ворога». І ось ніби хороший комсомольський вожак з Кіри Прихожаєвої, але вона не прагне бути кращим до кінця.

Всі ми з вами готуємось зараз до огляду художньої самодіяльності, всіх нас хвилює думка, як найкраще захистити честь свого факультету. І тут ми теж хочемо бути кращими. А чи може це сказати про себе комсомолка Бегман? Хіба вона прагне бути кращою завжди? Справа в тому, що Бегман брала активну участь в роботі танцювального гуртка. А тепер вона раптом кинула відвідувати репетиції. На всі питання й вмовляння товаришів відповідь у неї одна: «Немає часу». Не думаю, щоб товариші Хоменко і Живора були зайняті менше, ніж тов. Бегман. Але в них завжди є час піти й на тренування й на репетиції танцювального гуртка.

Все це я веду до того, що навіть і хороші комсомольці ще не завжди досить принципові й рішучі у доведенні справи до кінця. А ця риса характеру нам, майбутнім геологам, дуже потрібна. Треба завжди бути готовими перенести всілякі труднощі, і якщо бути, то бути завжди кращим!

НАМ НЕ ПОТРІБНІ ПОШЛЯКИ

(З виступу студентки V курсу Р. ШТЕЙНБЕРГ)

Вже скоро ми закінчуємо університет. За п'ять років ми здружились, згуртувались в єдиний колектив. Лише один студент не зріднявся з групою і всі п'ять років тримався поза колективом — це Кеба. «Пошляк» — так цілком заслужено називають його товариші за розбещену поведінку. Недавно декан запропонував комсомольському бюро групи написати характеристики студентам-випускникам. Характеристики було написано всім, але над характеристикою студента Кеби члени бюро замислились. І підійшли до цієї справи вони не принципово — не хотіли давати йому погану характеристику. Пожалілі! Але їх комсомольська совість не до-

зволіла дати Кебі й позитивну характеристику. Комсомольський колектив групи ніколи не займався серйозно Кебою, на нього звикли не звертати уваги, комсомольське бюро групи махнуло на нього рукою. Ось чому Кеба, провчившись п'ять років в університеті пліч-о-пліч з тими, кого можна назвати «кращими», залишився хамом, пошляком, нікчемною людиною.

Комсомольські збори засудили недостойну поведінку студента Кеби. Але необхідно, щоб і комсомольські органи прийняли до уваги промах групи V курсу і своєчасно вживали б до подібних «кеб» необхідних заходів.

ЗА ЗДОРОВИЙ ПОБУТ

(З виступу студ. III курсу К. ПРИХОЖАЄВОЇ)

Почесний обов'язок кожного комсомольця — бути кращим не лише в навчанні й поведінці, але й у повсякденному побуті. Треба завжди пам'ятати слова великого Леніна, що без здорового побуту комунізм побудувати не можна. Неакуратна, неохайна людина буде неакуратною й у виконанні свого громадського доручення. Така людина буде недобросовісно ставитись і до свого основного обов'язку — навчання.

Ось зайдеш у кімнату в гуртожитку, і зразу стає зрозумілим, які люди живуть в кімнаті. Я буду говорити головним чином про чоловічий гуртожиток, бо в жіночому гуртожитку, можна сказати, непогано. Дівчат можна докорити лише в тому, що вони недостатньо допомагають у контролі за санітарним станом чоловічого гуртожитку. Головна біда в тому, що безладдя в гуртожитку наших хлопців — система. Часто-густо можна застати студентів, що ліжачуть на ліжках у верхньому одязі і навіть у черевиках. Таку картину побачили ми, наприклад, коли нещодавно зайшли в кімнату № 8 по Острівцова, 64.

Але ще гіршу картину довелось спостерігати в кімнаті № 33, де живуть студенти IV курсу. В кімнаті побачили шість невимовних. Кожне ліжко застелене на свій лад, в шафі й тумбочках брудно, підлога не натерта.

В кімнаті № 25 живе студент IV курсу Мосовий. Він член профбюро і відповідає за роботу побутового сектора. Це в його обов'язки входить слідкувати за порядком в кімнатах гуртожитку. Але і в кімнаті № 25 порядки не кращі, ніж у згаданих кімнатах.

Погано у хлопців налагоджено й чергування в кімнатах. Чергування вони починають після лекцій, а не з ранку. Тому в кімнаті завжди хаос, а прибирати починають аж увечері. В цьому винні й старости кімнат, які не виконують вказівок про те, що чергування треба починати зранку.

Якщо бути кращим, так бути кращим в усьому, і в першу чергу у власному побуті.

СТВОРИМО ДРУЖНИЙ КОЛЕКТИВ

(З виступу студента I курсу Е. ГАЛУШКО)

Ми, радянська молодь, повністю користуємося щастям життя, яке дала нам перемога Великого Жовтня. Ми переживаємо щастя першого кохання і гіркоту розлуки, піднімаємо цілинні землі і радіємо ясним усмішкам на обличчях маленьких дітей, з великим інтересом слідкуємо за з'їздом радянських письменників і за дебатами в зарубіжних парламентах. Легко і радісно на серці. Як хочеться бути кращим, мати дійсне право називатися справжньою радянською людиною. Радянську людину не можливо уявити поза колективом, без дружби. Проте саме з цим у нас, в групі розвідувальників I курсу геологів, не зовсім добре. В нас дружать між собою окремі студенти: Реньга і Шпіро, Колот і Пантала, Скрипка, Смульський і Пуліко. Але справжнього спаяного колективу у нас немає. С повною рішучістю слід сказати, що ми байдуже ставимось до життя своїх товаришів, до їх інтересів, вчинків. Досить сказати, що ніхто з членів нашого курсового комсомольського бюро (Бордон, Наливана, Фаворов) ще жодного разу не були в гуртожитку, де живуть хлопці нашої групи. Все це і привело до того, що в зимовій сесії, коли ми складали лише один іспит, було чотири «задовільно» і одне «незадовільно».

Колектив в цілому у нас непоганий. Хочеться думати, що ці комсомольські збори допоможуть нам згуртуватись в єдиний колектив. А це залежить від нас.

О. Фурман, студентка III курсу біологічного факультету, відмінниця навчання, член комсомольського бюро біологічного факультету.

На фото: О. Фурман.

З таким становищем не можна миритись

В кінці лютого в групі механіків III курсу фізико-математичного факультету відбулися комсомольські збори, які повинні були підвести підсумки роботи комсомольського бюро групи на перший семестр. Треба було також намітити шляхи поліпшення дисципліни та успішності в групі.

Все це комсомольські збори повинні були зробити, але не зробили. У відповідь на виступ секретаря комсомольського бюро групи Макарова, в якому він бичував бюро і самого себе за повний провал роботи, збори мовчали. На пропозицію того ж Макарова визнати роботу бюро групи незадовільною збори відповіли... мовчанням.

А поговорити було про що. Адже за весь перший семестр в групі не було проведено жодних комсомольських зборів, було багато пропусків лекцій, відмічалась погана успішність. За винятком кількох культурпоходів у кінотеатр не проводилося будь-якої роботи.

Комсомольська група і бюро зовсім не реагували на такі факти, як неявка майже всієї групи на офіційний колоквіум з диференційних рівнянь, як систематичні пропуски лекцій студентами Ісаковим, Верховським, Уманським. Про все це на комсомольських зборах не було сказано жодного слова.

Збори не висловили своєї оцінки роботи комсомольського бюро, не намітили шляхи поліпшення трудової дисципліни та успішності, не засудили прогульників та лідарів. Єдиним результатом, який був досягнутий на зборах, було те, що з складу бюро групи було виведено комсомольця Ісакова, який одержав

під час сесії три незадовільних оцінки з трьох можливих. Секретарем бюро групи обрано тов. Таран.

Пройшов вже місяць після тих зборів, а в групі не видно будь-якого поліпшення роботи. Як і раніш, багато прогулів у студентів Ісакова, Уманського, Верховського. Як і раніш, в групі погана комсомольська дисципліна. На політінформації не з'являється інколи половина студентів групи. На консультації з політекономії не з'явилася майже вся група (за винятком п'яти чоловіків). Характерно, що на цю консультацію не прийшли і два члени комсомольського бюро групи (Макаров та Голотюк), хоч вони добре знали, що треба було обов'язково прийти на консультацію. Погані справи і з відвідуванням лекцій з політекономії. Часто пропускають ці лекції Фурман, Кравченко, Уманський і, що зовсім недопустимо, член комсомольського бюро Голотюк.

Зараз наближається час здачі курсових робіт, але у більшості студентів групи курсові знаходяться лише в першій стадії — підготовча робота, підбір літератури.

Комсомольському бюро групи необхідно в найближчий час вжити ряд конкретних заходів для зміцнення дисципліни та підвищення успішності в групі.

Необхідно, щоб комсомольське бюро фізико-математичного факультету звернуло серйозну увагу на цю групу і надало їй дійову допомогу для найшвидшої ліквідації всіх недоліків, для поліпшення комсомольської роботи в групі.

Ю. ЗЕЛЮКОВА.

„Золота середина“

«Комсомольська робота йде у нас не погано і не добре», — таку відповідь почуєте ви від хіміків II групи III курсу.

— А бюро керує у вас комсомольським життям? Як воно справляється з роботою?

— Бюро працює непогано, — впевнено відповідають вам.

А ось перед нами щоденник комсомольського бюро групи на лютий тут нема.

— Це формальність, — скаже дехто з членів групи.

Але по щоденнику можна судити про роботу, проведено у групі.

Зараз гаряча пора. Факультет готується до міжфакультетської олімпіади. Заглянемо на репетицію танцювального, драматичного та інших гуртків. Може тут ви зустрінете членів «непоганої» II групи? Ні! Тут лише один їх представник.

— А може, — подумаєте ви, — студент цієї групи на тренуванні, може у них масове захоплення спортом?

Помилались. Одинці відвідують спортивні секції. Зрідка проводяться в групі й бесіди, лекції, культурпоходи.

А на політінформаціях «непогана» група виступає не дуже активно. Тільки деякі бесіди проходять жваво, інтересно; не всі студенти беруть участь в обговоренні поставлених питань.

Товариші Босська, Мирченко, Устенко завжди акуратно відвідують

політінформації, добре до них готуються. А от тт. Рашупкіна, Радчук, Гулязова, Задорожна, Кирилов не з'являються на одну політінформацію лише з тієї причини, що їм здалось важким висидіти 3,5 пари.

Недавно II група складала колоквіум з хімічної технології. «Колоквіум пройшов так собі», — підвела підсумки комсорг Ріта Єфімова. Комсомолка Валявська колоквіуму не складала, хоч і «готувалась», як вона каже.

В минулому ця група була справді хорошою, а зараз вона «середня», «така, як всі». У групі є всі можливості бути однією з кращих на факультеті. В її складі є 2 члени комсомольського бюро факультету, члени профбюро. Другий рік комсоргом працює тут Ріта Єфімова, яка має вже певний досвід роботи. Але комсомольське бюро групи (Маковєєва, Паховська, Єфімова) заспокоїлось на досягнутому і живуть минулою славою.

А член комсомольського бюро факультету С. Гвоздєва, яка прикріплена до цієї групи, рідко тут буває, не допомагає в роботі комсомольському бюро.

Про комсомольську роботу в групі кажуть: «У нас застій!».

А що ж зробило комсомольське бюро II групи для того, щоб налагодити роботу? Поки нічого. А слід би.

О. ГОЛУБОВА.

ЗА ГЛИБОКЕ, ТВОРЧЕ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

Вивчення історичного матеріалізму на хімічному факультеті

Семинарські заняття—важлива форма навчального процесу у вищій школі. Вони дають студентам широкі можливості для всебічного і глибокого вивчення творів класиків марксистсько-ленінського і ґрунтового засвоєння теоретичних положень в тісному зв'язку з життям.

З цього приводу мені й хочеться розповісти про семинарські заняття з історичного матеріалізму на IV курсі хімічного факультету.

З самого початку роботи студенти з усією серйозністю віднеслися до вивчення марксистсько-ленінської теорії. Ця серйозність виявляється всеюди: на лекціях, на семінарах, у вдумливій, творчій роботі над вивченням творів класиків марксистсько-ленінського над вивченням постанов і рішень Комуністичної партії та Радянського уряду.

Більшість семінарів, проведених на IV курсі, характеризуються масовістю. Одна третя, а інколи й половина студентів IV курсу, бере участь в обговоренні теоретичних питань. Такі студенти, як Груйчич, Вольхин, Дзюка, Крищенко, Глазкова та інші часом виступають на семінарі по два-три рази, захищаючи і відстоюючи свою думку, свою аргументацію. Слід разом з тим сказати, що деякі товариші виявляють на семінарах зайву скромність. Так, товариші Госман, Доросинський, Бокало, Зелінський, Мисюк, Ермакова, Міщенко та інші могли б своїми не епізодич-

ними, а систематичними виступами на семінарах ще більш активізувати їх.

Творча участь у семінарах найбільшій масі студентів сприяє вихованню в них глибокого усвідомлення теоретичних питань в органічному поєднанні з життям.

Прагнення до охоплення всіх питань не дає можливості творчо їх обговорити. Тому доводиться інколи менш важливі питання опускати, акцентуючи увагу на головних і більш актуальних питаннях. Особливо жвавий інтерес викликають у студентів питання комуністичного будівництва в нашій країні, успіхи демократичного табору, який веде боротьбу проти американських паліїв нової світової війни.

Добра попередня підготовка до семінарів—основа творчого обговорення теоретичних питань. Комсомольці неодноразово обговорювали на групових зборах семінарські заняття і підготовку до них окремих товаришів: Філюпової, Лерман, Борковської, Горячук, Потоцької та інших. Ставилися в комсомольських групах і питання про конспектування першоджерел. І тут були досягнуті значні результати. Всі студенти на курсі мають конспекти першоджерел. Та слід відмітити, що не всі ще вміють конспектувати їх. Аналіз конспектування творів класиків марксистсько-ленінського студентами хімічного факультету показав, що більшість з них має загальний недолік. Особливо поширеною є така форма кон-

спектування, як виписування окремих цитат. Така форма сковує розвиток здатності до самостійного викладу думки, не дає цільного уявлення про зміст творів і не сприяє, нарешті, засвоєнню суті марксистсько-ленінської теорії.

Потрібно виписувати не цитати, а основні думки. Цитати виписуються лише для підтвердження тої чи іншої думки тоді, як вони є визначенням певного поняття, як наприклад, ленінське визначення класів у творі «Великий почин».

Неправильною є й інша форма конспектування—списування тексту. Найчастіше це буває в тих випадках, коли деякі товариші мало думають над прочитаним, виявляючи поспішність у складанні конспекту. В конспектах цих студентів (Порхун, Гіссер та інші) важко розібратися. Добре продумані конспекти у тов. Зелінського. Вони характеризуються стислістю і ясністю думок.

Студенти групи фізиків і органіків проявляють велику ініціативу на семінарах.

Але і в цій групі є пасивна частина. Це тов. Михайлова, Гончаренко, Горячук та інші. В групі бувають випадки невідповідності окремих товаришів.

Хочеться ще додати, що студенти IV курсу хімічного факультету справедливо пред'являють претензії до лаборантів кабінету філософії, які не завжди вчасно забезпечують їх планами семінарських занять.

I. Г. БАТЮК.

Курсова робота

Студентка Іра Ключарьова в цьому році виконувала курсову роботу на тему «Електропотенціали шлунку при роздратуванні рецепторів плеври».

Відомо, що збудження кожного живого організму супроводжується виникненням електричних явищ. Завданням її роботи було вивчити електричні явища в збудженій оболонці шлунку. Проробити таку роботу при наших умовах на кафедрі фізіології людини і тварин було нелегко. Потрібно було самостійно розробити методику, налагодити апаратуру.

Іра за допомогою студента Осєнєного добре засвоїла методику роботи і одержала результати, ставлячи досліди над двома собаками. Запис електропотенціалів шлунку вівся на фотопалері. Дослідження велися при червоному світлі. Струми від слизової оболонки шлунку відводилися за допомогою електродів. Після цього одержана електроаграма прояв-

лялася звичайним способом і розбиралася.

Вміти розібрати її нелегка справа. До цієї роботи треба було підійти творчо, зуміти правильно роз'яснити криву на фотопалері. Дослід тривав кожного дня годин 4, а то й більше. Крім того, Іра вивчала і літературу з цього питання. Нею пророблено 34 літературних першоджерел.

Дослід проведено в нормі і при роздратуванні рецепторів плеври з допомогою пневмомотора. Тут також виникло ускладнення, тому що пневмомоторакс потрібно було кожного разу діставати в сільськогосподарському інституті. Не дивлячись на всі труднощі, Іра вчасно виконала свою роботу. Робота має велике теоретичне значення і запропонована на огляд студентських робіт.

T. ПЕТКЕВИЧ, студент IV курсу біологічного факультету.

Поглиблюємо свої знання

Одним з кращих методів засвоєння програмового матеріалу є участь у наукових студентських гуртках.

Крім того, науковий гурток дає можливість студентам поглиблювати свої знання в тій чи іншій галузі науки. Особливо це відчувають студенти III курсу історичного факультету. Якщо в минулі роки в роботі наукових гуртків брали участь лише окремі студенти, то в цьому році в роботі гуртків бере участь більшість студентів. Особливо слід відмітити в цьому відношенні гурток політекономії. Тут вже було прочитано 5 доповідей, які одержали позитивні оцінки.

Активну участь студенти нашого університету беруть в гуртку історії України, де з 6-ти доповідей 5 підготовлено студентами III курсу. Ве-

лику роботу в цьому гуртку проводить студент Бачинський.

Змістовну доповідь в гуртку основ марксистсько-ленінського зробив студент В'юшкін.

Але є у нас і недоліки. Так, студенти нашого курсу мало приділяють уваги гуртку історії СРСР. Деякі студенти III курсу ще не беруть участі в наукових гуртках. В нас бувають випадки, коли студенти обирають для розробки теми, які їх не цікавлять, внаслідок чого доповіді виходять сухими, нецікавими. Тільки при усуненні цих недоліків ми зможемо підняти роботу наукових гуртків на належний рівень.

КАШПЕРУК, секретар комсомольського бюро III курсу.

Творча праця

З Сашою Госманом ми навчаємося вже 4 роки, і можна сказати, що самою характерною його рисою є глибокий інтерес до своєї спеціальності, любов до науки.

Ще будучи студентом другого курсу, Саша почав працювати в науковому студентському гуртку і працював там з великою охотою і енергією.

На третьому курсі він обрав собі спеціальність фізиків і багато часу приділяє своїй самостійній роботі у фізичному гуртку. Наукова студентська робота привчила його творчо мислити і творчо відноситися до

прочитаного, а потрібно сказати, що Саша багато читає матеріалу з спеціальних дисциплін.

Робота в науковому гуртку допомагає йому виховувати в собі такі якості, як наполегливість, витримку, цілеспрямованість.

З усією серйозністю ставиться Саша і до свого громадського доручення. В цьому році він працює головою Ради НСТ хімічного факультету і багато часу і сил віддає цій роботі, вміло поєднуючи її з відмінним навчанням.

Група студентів IV курсу хімічного факультету.

За глибоке вивчення марксистсько-ленінської політичної економії

Січневий Пленум ЦК КПРС намітив нові заходи крутого піднесення сільськогосподарства, могутнього розвитку соціалістичного землеробства і тваринництва. В постановках січневого Пленуму ЦК КПРС і сесії Верховної Ради СРСР одержали дальший розвиток корінні питання комуністичного будівництва в СРСР, вказані шляхи дальшого піднесення могутності нашої країни.

Кафедра політекономії прийняла міри для підвищення якості викладання, прагне як можна краще освітити рішення січневого Пленуму ЦК КПРС і другої сесії Верховної Ради СРСР в світлі основних положень законів марксистсько-ленінської політекономії. Викладачі в своїх лекціях і на семінарських заняттях приділяють багато уваги розкриттю і аналізу марксистсько-ленінської теорії відтворення.

На засіданні кафедри політекономії, в лекціях і на семінарах були піддані різкій критиці ревізіоністські, антимарксистські погляди деяких економістів, які стверджують, що в теперішніх умовах виробництво предме-

тів споживання повинно випереджати виробництво засобів виробництва. Було підкреслено, що пропаганда подібних антиленінських поглядів неприпустима в сучасних умовах. Коли наша партія спрямовує всі зусилля радянського народу на рішення великих завдань комуністичного будівництва в умовах, коли імперіалістичні держави розгортають шалену підготовку до нової світової війни, Комуністична партія і надалі буде проводити лінію на переважний розвиток важкої індустрії, яка є міцною основою всього народного господарства і непорушної обороноздатності СРСР, джерелом неухильного росту благоустрою радянського народу.

Для професорів і викладачів, для студентів на всіх факультетах були прочитані лекції на тему «Проти перекручень в марксистсько-ленінській теорії відтворення». Крім того, було організовано спеціальні додаткові семінари на IV курсах хімічного, фізико-математичного та інших факультетів. Змістовні виступи були на додаткових семінарах зроблені

студентами Бєднаржевською, Позняковою (IV курс хімічного факультету), Герасимович, Герасимовою (IV курс фізико-математичного факультету). Непогано провів семінар на IV курсі історичного факультету, де також темою занять було соціалістичне відтворення. За винятком студентів Шевченко та Азарової, які виявили недостатню підготовку, всі товариші давали ґрунтовні відповіді.

Не дивлячись на позитивні наслідки, слід все ж надалі поліпшити якість семінарських занять. Викладачі політекономії в тісній співдружності з деканатами, партійною і комсомольською організаціями повинні викоринити ті недоліки, які мали місце на третьому курсі в групі математиків і фізиків. Ці недоліки полягали в тому, що студенти, в тому числі і комсомольські активісти, мало працювали над першоджерелами.

Колектив кафедри політекономії зробить все необхідне для того, щоб забезпечити належну підготовку студентів до наступних екзаменів.

Доц. М. А. МОЙСЕЄВ, зав. кафедрою політекономії.

Одеса в революції 1905—1907 рр.

Революція 1905—1907 рр. становить цілу історичну полосу в житті народів нашої країни і Комуністичної партії Радянського Союзу. Вона була важливим етапом боротьби робітників і селян Росії за своє соціальне та національне визволення. Організатором і натхненником цієї справді народної революції була Комуністична партія, створена Леніним.

Марксистська партія в Росії з самого початку виступила як прапоронець ідеології пролетарського інтернаціоналізму і дружби народів, як єдина бойова організація, яка об'єднала під своїм прапором весь багатонаціональний пролетаріат Росії.

В тезах інституту Маркса—Енгельса—Леніна—Сталіна при ЦК КПРС «50 років першої російської революції» говориться, що «на всьому протязі революції пліч-о-пліч з російським пролетаріатом і селянством вели героїчну боротьбу проти своїх спільних ворогів— царизму і поміщиків— робітників і селян України, Білорусії, Польщі, Прибалтики, Закавказзя, Середньої Азії та інших країн царської Росії».

Разом з пролетаріатом Росії на революційну боротьбу підіймався пролетаріат України, продемонструвавши високий рівень класової свідомості і відданість пролетарському ін-

тернаціоналізму, дружбі з великим російським народом.

Україна була однією з національних окраїн Росії, де швидко розвивалась промисловість. На початку XX сторіччя в промисловості України було зайнято більше як 400 тисяч робітників. Великими індустріальними центрами України були Харків, Єкатеринослав, Луганськ, Горлівка, Миколаїв. Розвивалась промисловість і в Одесі, де вже були великі підприємства: завод сільськогосподарських машин Гена (нині завод ім. Жовтневої революції), джутова фабрика, залізничні майстерні і т. д. На підприємствах Одеси працювало більше як 30 тисяч робітників. Серед одеського пролетаріату велике місце займали моряки торговельного флоту та робітники порту.

З розвитком промисловості Одеса стає одним з вогнищ революційного руху. Почесне місце Одесі в історії революційного руху зв'язане з тим, що вона стала батьківщиною першої в Росії робітничої організації «Південноросійського союзу робітників». Створені в 90-ті роки марксистські гуртки вели пропаганду серед моряків і будівельників.

Минуле Одеси тісно пов'язане з багатьма славними подіями революції 1905—1907 рр.

Величезну роль в розвитку робіт-

ничого руху відіграло створення революційної пролетарської партії на тих ідейних та організаційних принципах, які виробив Ленін.

II з'їзд РСДРП, прийнявши марксистську програму, озброїв більшовиків ясним розумінням найближчих і подальших завдань пролетаріату в революції.

Революційна боротьба на Україні проходила під керівництвом іскрівських соціал-демократичних організацій. Вже напередодні першої російської революції на Україні склалися міцні більшовицькі організації, які готували пролетаріат на революційне селянство до вирішальних боїв з самодержавством.

В Одесі у 1900—1901 рр. створюється соціал-демократичний комітет, з якого восени 1901 р. виділилась «Південноросійська група соціал-демократів», яка стояла на позиціях ленінської «Іскри». Ця група була зародком Одеської більшовицької організації. В Одесі працювали видатні діячі більшовицької партії— Р. С. Землячка, брат В. І. Леніна Дмитро Ілліч Ульянов, В. В. Воронський, Є. Ярославський. Одеський комітет більшовиків був опорою більшовицьких груп та комітетів всього півдня Росії. Одеський комітет через Н. К. Крупську листувався з В. І. Леніним. В листах до одеських більшовиків В. І. Ленін цікавився також діяльністю Єкатеринославської, Миколаївської, Луганської організації і

давав їм керівні вказівки. В. І. Ленін приділяв велику увагу участі робітників у роботі комітетів РСДРП. Так, в одному з листів Одеському комітету він питає: «Чи приймає робітників у комітет? Це необхідно, безумовно необхідно! Чому не зв'язує нас безпосередньо з робітниками?... Нам щоб то не стало потрібні десятки робітничих кореспондентів». (Твори, т. 34, стор. 262).

В. І. Ленін приділяв велику увагу участі молоді в революційній боротьбі, її революційному вихованню. На II з'їзді партії Ленін вніс проект резолюції про ставлення до учнівської молоді, пропонуючи всім організаціям партії надавати допомогу в організації молоді.

На початку революції у листі до петербурзьких більшовиків Ленін вказував: «Час воєнний. Молодь вирішати результати всієї боротьби, і студентська і ще більше робітничою молоддю... Заснувайте з молоді сотні гуртків вперевідів і заховайте їх працювати щосили. Розширяйте комітет втрое прийманням молоді, створюйте п'ять або десять підкомітетів». (Твори, т. 8, ст. 121). Більшовицькі організації розгорнули значну роботу серед робітничо-селянської та учнівської молоді. Одеський більшовицький комітет встановив тісний зв'язок з робітничою молоддю. Серед молодих робітників порту та учнівської молоді провадили роботу більшовицька організація «Інтернаціонал».

В Росії швидко назривала революційна ситуація.

М. Горький в оповіданні «Челкаш» дає яскраву зарисовку життя Одеського порту і виснажливої праці портових робітників. Він писав: «Все крутом казалося напруженим, терплячим терпінням, готовим разразитися якою-то грандіозною катастрофою, взривом, за котрим в освіженому им воздуху будет дышаться свободно и легко».

Горький відчував, що в Росії скоро гряне революція. Наближення революції в Росії було прискорене економічною кризою 1906—1907 рр. і поразкою царизму у війні з Японією. Кінець 1904 року був позначений рядом великих страйків та вуличних демонстрацій. В 1904 р. Одеський комітет РСДРП випустив листівку «Війна і робітники», в якій закликав маси послити революційний натиск на царизм. В листопаді та грудні 1904 р. в Одесі відбулися дві анти-воєнні демонстрації робітників, організовані більшовиками.

Початком революції були події 9 (22) січня 1905 р., які стали видним пунктом могутнього піднесення революційного руху. Спочатку в Петербурзі, а потім і по всій країні прокотилась хвиля страйків, політичних демонстрацій, селянських виступів, почалося бродіння в армії. Революція з самого початку прийняла загальнонародний характер.

(Закінчення буде).

Доцент Д. С. БЕЛЬФОР.

Більше уваги самостійній роботі студента-заочника

Рада Міністрів СРСР і ЦК КПРС в постанові від 30 серпня 1954 року передбачають цілий ряд міроприємств, що забезпечують подальше покращення підготовки, розподілу та використання спеціалістів з вищою та середньою спеціальною освітою. Поруч з багатьма надзвичайно важливими питаннями, що мають вирішальне значення в справі постановки всієї роботи вищої школи, в даній постанові передбачені міроприємства для поліпшення системи заочної освіти.

Заочна вища освіта є важливою ланкою підготовки кваліфікованих кадрів, і завдання полягає в тому, щоб надати їй чіткої організації, яка забезпечила б високий рівень підготовки кадрів для народного господарства і культурного будівництва в нашій країні.

Ректорат і партійне бюро університету провели значну роботу по покращенню постановки учебної, методичної і організаційної роботи заочного відділу. Зокрема, питання роботи заочного відділу обміркувалися на вчненій раді університету, на засіданні партійного бюро та партійних зборах, на нараді завідуючих кафедрами та викладачів, що працюють на заочному відділі. В результаті ми маємо певні зрушення, а саме: поліпшилось забезпечення студентів учебною та методичною літературою, розроблено силами працівників кафедр. Питання роботи на заочному відділі стали обмірковуватись на кафедрах (кафедри історії СРСР, класичної філології, педагогіки та психології), поліпшився рівень викладання, більш організовано пройшла зимова сесія.

Проте головне — рівень знань студентів-заочників — залишається поки що надто низьким. Про це свідчить академічна заборгованість студентів. Так, наприклад, на історичному факультеті 26 студентів мають академічну заборгованість, на філологічному — 50, на математичному — 40, на біологічному — 23, на географічному — 25.

Що ж до тих студентів, які не мають заборгованості, то успішність їх ще далеко від того, щоб бути оціненою на «добре». Більшість студентів ледве витягують на «задовільно».

Основною причиною такого стану є те, що переважна більшість студентів самостійно не працює і всі надії покладає на сесію. А тому і знання зводяться лише до тих стислих окремих положень програми курсу, які встигають прочитати за короткий час сесії викладачі. Багато студентів ще не розуміють, що головною умовою успішного оволодіння предметом є систематична самостійна робота над учебним матеріалом.

Свої знання в галузі вивчаного предмету студент повинен в міжсесійний період викласти письмово в контрольних і курсових роботах. Контрольні роботи покликані показати передбачені програмою знання творів класиків марксизму-ленінізму, знання фактичного матеріалу і т. ін.

Написання контрольних і курсових робіт у нас поставлено поки що дуже погано. Наприклад, в першому семестрі на III курсі історичного факультету з 59 студентів 48 не представило жодної контрольної роботи. На IV курсі цього ж факультету з 63 студентів здало контрольні роботи лише 5 чоловік. На II курсі математичного факультету з 32 студентів контрольні роботи здали 16 чол. На III курсі географічного факультету із 29 студентів здало 8 і т. д. Таке виконання контрольних робіт є наслідком того, що студенти самостійно не працюють.

Зваживши на такий стан, ректорат провів з цього приводу спеціальну нараду завідуючих кафедрами та викладачів. Заочним відділом були розроблені графіки виконання і представлення контрольних і курсових робіт. Проте справа майже не поліпшилась. На 15 березня студенти історичного та філологічного факультетів повинні були згідно з графіком подати до заочного відділу 1710 контрольних робіт, а подали лише 204, що складає біля 12 процентів. Отже, студенти до цього часу самостійно не працюють. Це пояснюється тим, що під час сесії ми недостатньо з'ясували студентам важливість і значення виконання контрольних і курсових робіт, не навчили, як їх виконувати, не загострили увагу на своєчасне їх подання, категорично не вимагали від студентів виконання цих робіт.

Деякі викладачі ставляться до цієї надто важливої справи формально, без почуття відповідальності. Так, викладач іноземної мови тов. Філіпчук, не дивлячись на багаторазові прохання і нагадування, до березня місяця навіть не подав тематики контрольних робіт для пересилки її студентам в той час, як термін виконання їх кінчався в лютому місяці.

Важливу роль відіграє рецензування контрольних робіт, яке переслідує мету перевірити, як працює студент над курсом, наскільки успішно його засвоює, надати студентові допомогу, вказати йому на помилки і недоліки і рекомендувати шляхи для їх виправлення. Обов'язок рецензента — навчити заочника правильно організувати самостійну роботу, дати ідейно-політичну спрямованість вивченню

курсу, прищепити студентові навички використання теоретичних знань для рішення практичних питань.

Але і тут має місце безвідповідальність. Багато викладачів не турбуються про те, щоб своєчасно одержати та перевірити надіслану роботу. Навіть численні нагадування і прохання працівників заочного відділу не завжди допомагають. Контрольні роботи іноді по 2—3 тижні лежать у викладачів, або переглядаються наспіх.

На допомогу самостійній роботі студентів-заочників провадяться консультації з усіх дисциплін учебного плану. Проте ці консультації часто зриваються через те, що окремі викладачі «забувають», коли у них консультація.

Всі ці недоліки мають місце тому, що значна частина наших кафедр ще не відчуває всієї відповідальності, яку несуть вони за стан організації учебного процесу на заочному відділі, за якість викладання та рівень успішності студентів-заочників. Ще не на всіх кафедрах ставляться та обмірковуються питання заочної освіти. Немає необхідного контролю за роботою викладачів, що працюють з студентами-заочниками.

Треба сказати, що партійні організації факультетів також зовсім не беруть участі в справі поліпшення роботи з студентами-заочниками. Це питання не обговорювалось на жодному партійному бюро факультетів.

З таким станом справ треба покінчити. Виступаючи на нараді будівельників, архітекторів і робітників промисловості будівельних матеріалів 7 грудня 1954 року, секретар ЦК КПРС М. С. Хрущов вказував, що «ми повинні по-справжньому зайнятись покращенням справи підготовки кадрів спеціалістів без відриву від виробництва». Нам треба зараз звернути особливу увагу на самостійну роботу студентів-заочників як основу і головну умову їх успішної роботи.

В найбільшій час необхідно обговорити на кафедрах питання контролю та допомоги викладачів в самостійній роботі студентів-заочників. Враховуючи те, що абсолютна більшість студентів-заочників, особливо на молодших курсах, не вміють організувати свою самостійну роботу, що негативно відбивається на їх успішності, необхідно силами працівників кафедр розробити методичні листи. Треба підвищити роль і місце консультацій, більш чуйно ставитись до запитів студентів, всіляко допомагати студенту в його самостійній роботі.

П. НЕКРАСОВ, проректор по заочному навчанню.

Лекторії історичного факультету

Розпочав свою роботу в другому півріччі, щоправда з деяким запізненням, лекторія історичного факультету. В першому півріччі для студентів і співробітників факультету були організовані і прочитані лекції: «Наука і релігія», «Питання літературної критики напередодні II з'їзду радянських письменників», «Про міжнародне становище» та інші.

15 березня 1955 р. була прочитана лекція на тему «Боротьба китайського народу проти американської агресії в південно-східній Азії». Лекцію читав старший викладач університету І. Богуненко.

В стилі формі, доброякісно виключно переконали факти історичної боротьби китайського народу за незалежність своєї країни, лектор розкрив зміст і характер боротьби народів південно-східної Азії проти американської агресії і колоніалізму в нинішніх умовах.

Китайський народ при братній допомозі радянського народу, під проводом Комуністичної партії Китаю буде основи соціалізму. Економічна зміцнення Китаю — запорука перемоги миролюбивих сил Азії в боротьбі за мир, за міжнародну безпеку проти американських та інших атомників.

Лекція була прослухана з великою увагою.

Слухачі широким дякували лекторові за добре прочитану лекцію.

І. ГОЛОВКО, кандидат історичних наук.

Є. ПРИСОВСЬКИЙ.

1865 ДО 90-РІЧЧЯ ОДЕСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ 1955

Олександр Іванович Томсон

Олександр Іванович Томсон належить до числа видатних російських лінгвістів початку ХХ століття.

Він добре відомий в нашій лінгвістичній науці як вчений з надзвичайно широким кругозором і науковими інтересами. Вклад О. І. Томсона в наукове мовознавство значний. Довгочасна діяльність О. І. Томсона в галузі лінгвістики настільки широка, що для повної характеристики його праць зовсім недостатній розмір газетної замітки.

О. І. Томсон не замикався у вузькій сфері наукової творчості. Своєю інтенсивною науково-дослідницькою діяльністю він зв'язав з практикою, зокрема з педагогічною роботою в середній і вищій школі. О. І. Томсон був популярним серед лінгвістів, і в свій час його лекції і заняття з експериментальної фонетики в нашому університеті приваблювали багатовислухаючу аудиторію, що слухала його слова з незмінним інтересом.

Виходець з купецької сім'ї, О. І. Томсон (народився в 1860 р.), дякуючи своїм відмінним здібностям, блискуче закінчив східний факультет Петербурзького університету з санскритсько-персидського розряду і одержав ступінь кандидата. Як сходовізнаєць О. І. Томсон одержав добру підготовку під керівництвом видатного російського індолога І. П. Мінаєва, який був тоді професором Петербурзького університету.

Уже в 1887 році О. І. Томсон захищає при Петербурзькому університеті свою магістерську дисертацію на тему «Лингвистические исследования», в якій викладає свою точку зору на загальновірменську мову. Через чотири роки, в 1891 році, цій же темі він присвячує й свою докторську дисертацію, яка носить назву «Историческая грамматика современного армянского языка города Тифлиса». В 1897 році О. І. Томсон призначений екстраординарним професором на кафедрі порівняльного мовознавства Новоросійського університету. З 1899 року він стає ординарним професором університету, а потім обирається членом-кореспондентом Російської Академії наук.

О. І. Томсон був учасником багатьох наукових конференцій, на яких часто виступав з повідомленнями, був особисто знайомий з багатьма видатними людьми свого часу і підтримував з ними жваву переписку. Вся науково-педагогічна діяльність О. І. Томсона пройшла в стінах Новоросійського (Одеського) університету. Тут він підготував кілька поколінь лінгвістів, які і зараз успішно працюють в багатьох радянських учебных закладах.

О. І. Томсон до кінця життя (помер в 1935 році) залишався рішучим противником так званого «нового вчення» Н. Я. Марра. У своїх лекціях, у приватних бесідах він різко критикував основні загальномовознавчі погляди Н. Я. Марра, вважаючи їх неприйнятними з точки зору справжньої науки.

Характеризуючи наукове обличчя О. І. Томсона, не можна серед інших робіт не відмітити його капітальну працю «Общее языковедение» (1906—1910 рр.), яка поставила автора поряд з видатними російськими спеціалістами загального мовознавства. Значення цієї роботи полягає в тому, що в ній автор виклав свої загальні методологічні погляди, показав, що «общее языковедение, как общее философское учение о языке, является конечной целью и завершением всего

научного изучения языка, между прочим, исторического». (Вступ).

О. І. Томсон у визначенні основних понять науки про мову стоїть на голубу вище багатьох західноєвропейських сучасників-спеціалістів з загального мовознавства.

Для О. І. Томсона об'єкт і мета науки про мову — інші, ніж для західного мовознавства його часу. Мета мовознавства — вивчити окремі мови і діалекти в історичному аспекті, зрозуміти їх взаємовідносини, з'ясувати, з яких явищ складається людська мова взагалі, як вона виникає і змінюється, за якими законами відбувається її розвиток. Мовознавство розглядає ті загальні умови життя і розвитку мови, які однаково властиві всім мовам.

Нарешті, мовознавство повинно дати повну відповідь на питання про те, що таке мова.

Вважаючи головним предметом вивчення людської звукової мову у всіх її різновидностях, О. І. Томсон визначає мову, як «средство сообщения расчлененной мысли посредством звуков речи».

Тварини не мають такої властивості. Розчленування складних уявлень на окремі поняття, яке спостерігається в людській мові, «не установлено у животних». Коли ми говоримо про розчленовану думку, вказує Томсон, то ми маємо на увазі членороздільну людську мову. Мовою ми користуємося не тільки для вираження своїх думок, а й для самого мислення. Якіби людина звуками, словами не виражала своїх думок, то вона не могла б і мислити. Ці ідеї Томсона повністю сходяться з вченням Й. В. Сталіна про мову і мислення, викладеним у праці «Марксизм і питання мовознавства».

О. І. Томсон велику увагу приділяє проблемі зовнішньої і внутрішньої мови, питанням внутрішнього механізму мови, розчленуванню складного уявлення, але вирішує всі ці проблеми в душі індивідуалістичної психології. В працях О. І. Томсона, особливо в його курсі «Общее языковедение», є велика кількість цінних спостережень та експериментів, одержаних при допомозі багаточисленних приладів з лабораторії експериментальної фонетики, створеної ним в Одеському державному університеті.

Свої загальнолінгвістичні положення О. І. Томсон намагався підкріпити фактами з історії російської мови. До цього часу викликає великий теоретичний інтерес вчення Томсона про виникнення й розвиток родового і знахідного відмінків в російській та споріднених індоєвропейських мовах. Він присвятив цій проблемі ряд статей, опублікованих в російських і зарубіжних періодичних виданнях. Томсон вважав, що за своїм значенням родовий і знахідний відмінки близькі в праславянській мові, завдяки чому форма родового відмінку змогла одержати функції знахідного відмінку. Близькість основних значень цих відмінків має вихідним пунктом індоєвропейську єдиність.

На великому й різноманітному матеріалі О. І. Томсон так чи інакше торкається всіх сторін мови, висловлює сміливі й оригінальні думки з загальних і окремих питань мовознавства.

Радянські лінгвісти часто звертаються до великої лінгвістичної спадщини О. І. Томсона, роблять його досягнення набагато радянської передової лінгвістичної науки.

Доцент К. Є. ГАЛКАЄВ.

Про гурток зарубіжної літератури

На філологічному факультеті працює гурток зарубіжної літератури, яким керує кандидат філологічних наук О. П. Ковальчук. В гуртку працюють переважно студенти молодших курсів, які з великим інтересом ставляться до роботи в гуртку.

Іх небагато, але це в переважній більшості ентузіасти своєї справи. Саме тому в цьому гуртку прочитано немало цікавих доповідей — «Театр народного Китаю», «Драматургія Сервантеса», «Радянська періодика про новини зарубіжного мистецтва і літератури 1954 р.» та інші. В минулому семестрі гурток провів відкрите засідання, присвячене мистецтву Ки-

тайської Народної Республіки, яке пройшло з великим успіхом. Інтересним було спільне засідання гуртка зарубіжної літератури з гуртком історії театру, на якому студентка II курсу Н. Паршаладзе прочитала доповідь «Велика російська актриса Ермолова в ролях західноєвропейської драматургії».

Зараз гурток зарубіжної літератури готує відкрите засідання — обговорення трилогії чеської письменниці Марії Пуйманової.

Б. СІРКІС-ТКАЧЕНКО, студентка II курсу філологічного ф-ту.

Редактор І. М. ДУЗЬ.

До підсумків педпрактики

З 7 лютого по 15-е березня група студентів IV курсу українського відділу перебувала на педагогічній практиці у школі № 105. Практика стала серйозною перевіркою наших знань та педагогічних здібностей.

В основному студенти довели, що вони зможуть бути хорошими викладачами української мови й літератури. Уміння ясно, дохідливо подати матеріал, добитись закріплення його учнями виявили багато товаришів. Змістовними були уроки товаришів Заверталюк, Лубенець, Стадник. Цікавий урок на тему: «Образ Хомі Хаєцького за романом О. Гончара «Пращороносці» дала Л. Осадча. Вона зуміла яскраво показати переваги радянського ладу над капіталістичним. Образ Хаєцького з його народним гумором став у викладі Осадчої зримо відчутним для учнів.

Одним з кращих уроків з мови був урок Р. Сокол у VII класі на тему «Відокремлені означення». Тов. Сокол зуміла оволодіти класом, добила прекрасного закріплення нового матеріалу учнями. Зразковою була дисципліна під час уроку.

Велику допомогу в підготовці до уроків подавали нам методисти М. О. Левченко, Л. С. Терешко та викладачі Н. Є. Пилипенко, А. П. Войцеховська, С. А. Агренич. В той же час нас привчали до самостійної роботи. На уроках викладачів школи ми вчилися справжній педагогічній майстерності.

Слід відзначити й ряд недоліків. Нашим студентам треба особливу увагу звернути на свою мову, ліквідувати наявні мовні огріхи. Не всі студенти вміють добре давати уроки з літературного читання. За час педпрактики група провела значну й корисну громадсько-виховну роботу. Студенти проводили виховні години. Так, тов. Заверталюк проводила виховну годину у VIII класі на тему: «Образ позитивного героя в радянській літературі», тов. Сокол — на тему «Про красу справжню і несправжню». Товариші Бойко, Новоєнко, Крет, Стадник, та ін. систематично працювали з відстаючими учнями з української мови.

Т.т. Гебешт і Чорба організували культпохід на кінокартину «Герої Шипки» з наступним обговоренням. Л. Солтан провела колективне відвідування учнями заводу скляних виробів. Тов. Лубенець та Іванченко брали участь в організації вечора, присвяченого М. О. Некрасову. Силами студентів випущена стінгазета, присвячена 141-й річниці з дня народження Т. Г. Шевченка. Було проведено засідання гуртка української літератури, присвячене життю і творчості Я. Галана.

Взагалі, практика дала нам багато корисного, показала наші сили й можливості. В той же час ми побачили свої недоліки і зрозуміли, що кожен повинен дуже багато й наполегливо працювати, щоб стати справжнім викладачем і вихователем молодого покоління.